

17.10.2025

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

StV@eduskunta.fi**Asia: HE 118/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**

Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua terveydenhuoltolain ja siihen liittyvien lakien muutosesityksestä.

Ehdotetuista muutoksista

Esityksen mukaan terveydenhuoltolailla säädettyjä velvoitteita neuvoloiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveystarkastusten ajankohdista kevennettäisiin. Vastaavien velvoitteiden säätäminen siirrettäisiin saman lain valtuuttamana valtioneuvostolle asetuksella säädettäväksi. Kutsuntatarkastuksista ja niiden korvauksista säädettäisiin uudella tavalla. Lailla säädettäisiin hyvinvointialueille myös uusi velvoite käyttää sähköistä terveystarkastusta opiskeluterveydenhuollossa.

Lääkäriliitto lähtökohtaisesti kannattaa terveydenhuollossa potilasturvallisuuden vaikuttamattoman yksityiskohtaisen lakitasoisen sääntelyn keventämistä, mutta esittää eräitä huomioita esitykseen liittyen.

Ehdotusten perusteista

Esityksen tavoitteena on palvelujen sisältöjä koskevan yksityiskohtaisen sääntelyn keventäminen. Yksityiskohtaisen sääntelyn kerrotaan muuttuneen tarpeettomaksi koska kansallisella ohjauksella tuetut hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa.

Lääkäriliitto pitää perusteluja harhaanjohtavina ottaen huomioon hyvinvointialueiden nykyisen taloustilanteen ja valtion ohjauksen.

Tällä hetkellä lähes jokainen hyvinvointialue keskittyy henkilöstön vähentämiseen yt-menettelyin, palveluverkon heikentämiseen sulkemalla terveyskeskuksia ja tasapainottamaan talouttaan epärealistisin tavoittein kansallisessa ohjauksessa. Näistä lähtökohdista lakisäätöisten velvoitteiden keventäminen tulkitaan ensisijaisesti säästötoimenpiteenä.

Sähköisestä terveystarkastuksesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi esityksen tavoitteen vastaisesti erittäin yksityiskohtainen uusi velvoite käyttää sähköistä terveystarkastusta opiskeluterveydenhuollossa. Säännös on terveystarkastusten ajankohtiakin yksityiskohtaisempi luonteeltaan ja näin huonosti perusteltavissa samoilla tavoitteilla kuin tarkastusten velvoitteiden keventäminen. Lisäksi velvoitettavan kyselymenettelyn välttämättömyys ja toteuttamisen perusteet eivät esityksestä muutoinkaan riittävän selkeästi avaudu.

Vaihtoehtoisesta ratkaisusta kutsuntatarkastusten rahoitukseen

Esityksessä kutsuntatarkastuksiin liittyvien kustannusvelvoitteiden siirto puolustusvoimilta hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitukseen olisi tasapainoisen talouden ja maailmanrauhan tilanteessa asian yksinkertaistamista ja siten perusteltua.

Nykyisessä tilanteessa, jossa valtio sitoutuu maanpuolustukseen varattavan rahoituksen kasvattamiseen viiteen prosenttiin BKT:sta Natomaiden yhteisössä, olisi julkisen talouden ja hyvinvointialueiden rahoituksen kannalta perustellumpaa muuttaa puolustusvoimien kutsuntatarkastusten rahoitusvastuu nykyisestä 50 % tuotantokustannuksista, 100 % tuotantokustannusperusteiseksi ja sisällyttää kyseinen rahoituksen pieni siivu tavoitteiden mukaisen puolustusbudjetin kasvuun. Samaa logiikkaa tulisi hyödyntää kaikessa hyvinvointialueiden puolustusvoimille tarjoamassa palvelussa sekä varautumisessa ja rahoittaa tarpeet puolustustaloudesta.

Yhteenveto

Lääkäriliitto kannattaa esitettyjä ratkaisuja, mutta tuo samassa yhteydessä huolensa lakiesityksen perusteiden asianmukaisuudesta ja vakavan huolensa hyvinvointialueiden rahoituksen kestäväyydestä.

Kunnioitavasti,
Suomen Lääkäriliitto

Jukka Mattila
johtaja
Lääkäriliiton politiikkatoimiala